

alatt. Az alapítás roppant nehezen ment, sok intrika, sok rosszindulat akadályozta, pedig Budapestnek akkor még csak öt színháza volt és a rohamosan fejlődő főváros nemcsak hogy elbírtta ezt a hatodik színházat, hanem szüksége is volt rá. Mindazonáltal a hatóságok részéről is a legnagyobb ellenszenvvel találkozott a létesítése. Rákosi Szidi és Beöthy László vasakarata, szívóssága és sok jó összeköttetése azonban mégis elérte azt, hogy az összes hivatalos fórumok elutasítása után, az akkori miniszterelnök, gróf Khuen-Héderváry Károly megadta a színháznyitási engedélyt. A megnyitó előadáson az „Aranyvirág”, Martos Ferenc és Huszka Jenő operettje került színre, Fedák Sárival a címszerepben. A darabnak nagy sikere volt. Ezen az előadáson tűnt fel Szamosi Elza is, aki később az Operaház primadonnája lett. Az első év nem járt sok szerencsével, mert ebben az évben — ami azóta talán még nem fordult elő — 12 darabot kellett előadni. Ellenben a második esztendő megalapozta a Király Színház hírnevét és anyagi helyzetét is: 1904 november 18-án került bemutatásra a „János vitéz”, Bakonyi Károly, Heltai Jenő és Kacsóh Pongrác daljátéka. Ez a daljáték volt az, amely egy csapásra megfogta a közönség szívét és 670 előadáson keresztül meg is tartotta azt. Ez a darab alapozta meg végleg a Király Színházat és módot adott Beöthy Lászlónak, hogy színigazgatói képességeit érvényesíthesse. A sikerei teljében levő Lehár Ferenc, Fall Leó, Kálmán Imre, Straus Oszkár, Kacsóh Pongrác, Jacobi Viktor, Szirmai Albert, Huszka Jenő, Buttykay Ákos, Rényi Aladár; szövegírók közül Bakonyi Károly, Martos Ferenc, Bródy Miksa, Faragó Jenő, Pásztor Árpád, Rajna Ferenc álltak rendelkezésére. Ez időre esik többek között a „Leányvásár”, a „Szibill”, a „Gül-baba”, a „Varázskeringő”, „A cigányprimás”, a „Luxemburg grófja”, a „Táncos huszárok” nagy sikere. Ezek közül mindegyik száznál többször, nagy része kétszáznál többször került előadásra. A feltörő színésztehetségek egész sorát fedezte fel Beöthy László. Elsősorban Fedák Sári, akire voltaképpen a Király Színházat alapította. De nemcsak Fedák Sári, hanem Petrás Sári, Kosáry Emmy, Szamosi Elza, Lábass Juci, Medgyaszay Vilma, Bánó Irén, Gyenge Anna, Körneyi Béla, Ráthonyi Ákos,

Németh József, Rátkai Márton, Király Ernő, Ferenczy Károly, Latabár Árpád is a Király Színházban jutottak sikerekhez és itt bontakozott ki tehetségük. A Király Színház már akkor olyan világhírű volt, hogy például Edwards angol színigazgató azt a kijelentést tette, hogy ha Beöthy László a Király Színházban új operettet mutat be, azt látatlanban is megveszi, annyira bízik Beöthy ítéletében és a Király Színház presztízsében. Ennek dokumentálására ki is vitte többek között a Leányvásár, Szibill és a Tüskerőzsa című operetteket, sőt szerződtette Petrás Sári és kívülről kivitt Londonba még két-három színészt. A háború alatt és a háborút követő években, amikor minden színház jól ment, a Király Színház tetőpontján állott. Erre az időre esnek a Leányvásár és Luxemburg grófja után a legnagyobb sikerek: A csárdáskirálynő, amely 330-szor, Gróf Rinaldo, amely 240-szer, A bajadér, amely 225-ször, a Sztambul rózsája, amely 260-szor, a Pillangó főhadnagy, amely 230-szor, a Mágness Miska, amely 200-szor és az Offenbach, amely 210-szer került színre. A Király Színház fennállása tizedik évét 1913 november 6-án jubilálták, amidőn a színház legkiválóbb repertoár-darabjait kivonatolva adták elő, a legjobb szereposztásban. 1906 június 26-án volt az ezredik előadás, amidőn Heltai Jenő Madár Matyi című revüje került színre 42-ik előadásban. A Király Színházban vendégszerepelt: Le Bargy és francia társulata (1904 április), Silvain és francia társulata (1904 október), Sarah Bernhardt és francia társulata (1904 november), az olasz gyermekoperatársulat (1907 április), Löwe boroszlói operatársulata a Szalome-val (1907 május) stb. 1913 május 6-án a Király Színház Bécsben vendégszerepelt közel 2 hétig, óriási siker mellett. A színház 1918-ban az Unió Színházüzemi Rt. vezetése alá került. Ekkor Beöthy László mint az intézet vezérigazgatója működött, később elnökgazgatója volt. 1925 augusztus 29-én a színház Lázár Ödön igazgatása alatt a Régi jó Budapest c. operettel új rezsím alá került. Ez időtől kezdve nagy sikerrel került színre az Anna-bál, az Alexandra, A királyné rózsája, az Aranyhattyú, A cirkuszhercegnő, a Mersz-e, Mary? az Eltörött a hegedűm és a Diákszerelem c. operett. A színház fennállásának 25 éves jubileuma 1928 nov. 6-án